

NYIRI KÖZLÖNY.

Társadalmi és ismeretterjesztő hetilap.

Szerkesztői iroda

hova a lap szellemi részét tárgyozó küldemények intézendők :
Nagy-Orosi-utca 998. sz. a.

Kiadó-hivatal :

Nagy-Orosi-utca 993. sz. a.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak :

helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel :
Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 " "
Évnyelvényként 1 "

Hirdetések díja :

Minden 5 hasábos pető-sor vagy ennek térfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszori hirdetésért 4 kr. minden beigtatással. — Bélyegdíj minden ígatásért külön 30 ujkr. Nyílttérben minden háromhasábos garmond-sor 20 ujkr.

Előfizetési felhívás

NYIRI KÖZLÖNY

Julius-decemberi folyamára.

Rövid a pálya, mit három hó alatt megfuthatunk és szűk a tér, melyen mozogtunk : de azért bátran elmondhatjuk, hogy e rövid működésünk is, mely noha nem volt egyéb, kezdeményezési kísérletnél és folytonos küzdelemnél, nem illant el nyom és hatás nélkül.

Aki lapunk eddigi egyes számait szorgalmasan olvasta ; s volt alkalma egyik-másik hasonló irányú vidéki lapba is tekinteni : meggyőződhet arról, hogy kijelölt irányunktól egy lépésnyire sem térünk el s perezre sem feleedtük, hogy helyi, illetőleg megyei lap vagyunk.

Ha tehát semmi egyéb érdemünk nem volna is, maga az, hogy lapunk hasábjait, nem a fővárosi vagy más vidéki lapok közleményeiből, — amittől pedig ezidő-szerűen egyetlen hazai lapunk sem ment. — hanem a megyei, a helyi napi és társas-élet eseményeiből állítottuk össze, kell hogy : a közfigyelmet magunkra vontuk legyen.

Nem akartuk, és nem akarjuk, hogy lapunk fölösleges cikk legyen olvasóink asztalán. Ez pedig csak úgy érhető el, ha szigorúan megyei, illetőleg helyi lap maradunk.

Nem kapkodunk tehát jövőre sem idegen, tarka öltözékek után ; továbbra is csak eddigi szerény, saját kezünk szőtte kelméből gyártott ruhában jelenünk meg nagyérdemű pártolónk olvasótermében. Reméljük, hogy csakis így lesz lapunk szívesen látott vendég.

Elmondhatjuk továbbá azt is, hogy lapunk nyelvezet és irány tekintetében, bármely hasonló hazai vállalattal kiállja a versenyt, ami ha nem is érdem ; de nálunk, hol a német és francia iskola oly erős gyökeret vert, s írónk annyira pongyolán írnak ; az olvasóra nézve csak kellemes behatással lehet.

Ez irányt jövőben sem tévesztendjük el szem elől.

Törekvésünk főrugója, ezenül is Szaboless megye közös érdekeinek benn folytonos előmozdítása, kifelé hí képviselése leend.

Buda-Pest németesülésének okai és nyomai a vidéken.

Az ország fővárosának németesülése képezi jelenleg a sajtó terén, a napi kérdés tárgyát.

A fővárosi lapok hetek óta írnak e témáról. Egyik egy-, másik máshelyütt keresi és találja az okot. Ott nem keresik csak, ahol tulajdonképpen van. Majd a németesülés veszedélyeit fejtegetik s igyekeznek kimutatni annak káros befolyását a haza állami életére s a dynastia jövőjére.

A fővárosi lapok feljajdulása betöltte az egész hazát. A „leányomhoz intézett szót, menyemasszony is meghallotta“, nagyon természetesen és helyesen. A vidéki lapok szintén tüzetesen foglalkoznak e kérdéssel.

Illő tehát, hogy a „Nyiri Közlöny“ is adjon jelt életéről s hogy ő sem maradjon hátra.

Reméljük, hogy Szaboless megye közönsége méltányolni fogja e törekvésünket s kilépve az eddig elfoglalt részvétlenség köréből, nem engedi, hogy ez egyetlen helyi lapja épen akkor, midőn a legnagyobb szükség volna rá, legyen kénytelen újból megszűnni.

Egyetlennek mondjuk ; mert a „Tiszavidék“-et, mely Debreczenben jelenik meg, s mely a „Nyiri Közlöny“ fenállása óta egyetlen-szer sem méltatta Szaboless megyét arra, hogy biztommányi gyűléseiről megemlékezzen ; nem lehet megyei lapnak tekinteni.

A megyei és községi élet szervezése s az ezzel járó mozgalmak kétségkívül igen fontos és érdekes tárgyait képezik a napi kérdéseknek. Bármennyire eltért is az új megye-és községi rendszer a régittől ; annyi tagadhatlan, hogy új alakjukban is erős védszáncai maradnak az önkormányzatnak és alkotmányosságának. Minden honpolgárnak szent kötelessége tehát, e mozgalmakat folyvást figyelemmel kísérni ; hogy ha a közzgyűléseken nem is, legalább a sajtó terén, a helyi lapban hozzászólhasson egyik-másik közérdekű tárgyhöz. Ezért van most nagy szükség a helyi lapra. Ha nem volna Szaboless megyének ily lapja ; mindenáron teremteni kellene azt.

Mi részünkről mindent elkövetünk, hogy feladatunknak a lehetőleg megfeleljünk ; mit azonban csak tömeges pártolás mellett érhetni el.

Tisztelettel felkérjük tehát úgy az eddigi lelkes pártoló, mint az e lap anyagi támogatásában eddig részt nem vett u. e. megyei olvasó közönséget ; szíveskedjenek lapunkat, annak mielőbbi megrendelése által, becses pártfogásába venni.

Lapunk alakja és fölkételei a régiek maradnak.

Nyiregyháza, június 24. 1871.

A szerkesztőség.

Engedjék meg azért a tisztelt olvasók, hogy e nagy horderejt kérdéshez én is szólhassak és saját szempontomból rámutathassak a főváros németesülésének főbb okaira s annak a vidéken mindinkább látható nyomaira.

Köz tudomásu tény, hogy mint mindennél a földtekén, úgy nálunk is a főváros van hivatva, az országos nemzeti közszellem és művelődésnek terjesztésére.

A főváros nem egyéb, mint az illető ország műveltségének extractuma, egyéniségének essentiája. A főváros mintegy meg-egyénisítője és összpontosítója a nemzet sajátságainak és kulturai fokozatának.

Szóval a főváros, a hazai városok közt az, ami egy bizonyos nemzethez tartozó s annak sajtóságait visszatükröző — művelt ember.

Az életrelő nemzetek előhaladása, minden sem tükröződik vissza inkább, mint egy hí és sajtóságos központ teremtése körüli törekvésben.

Ily központot, alkotni első feladata minden országnak, nemzetnek.

Aki egyes nemzetet megismerni akar, elég ha azon nemzet fővárosában megfordul. Minden európai városra nézve áll e föltevés ; csak Buda-Pestre nézve nem.

Az angolt Londonban, a spanyolt Madridban, a franczát Párisban, az északi németet Berlinben, a déli németet Bécsben kétségkívül mindenki megismerheti.

De aki a magyart akarja tanulmányozni, annak vidékre kell mennie ; Buda-Pesten nem fogja megismerni a magyart.

Buda-Pest fájdalom, a magyar civilizációt még máig sem fejezi ki hűen. Itt-ott külsőleg magyar ugyan ; de szelleme német. Buda-Pest nyugat felé gravitál.

Fővárosunk egyéni jellemmel nem bírván, hasonló bármely nemzetközi városhoz, vagy kikötőhöz. Nemzetiségi conglomeratum, magyar egység nélkül.

A fővárosi arisztokraczia e tekintetben ma már nem oly fontos tényező, mint volt a XVII. és XVIII-ik századokban, amidőn a nemzeti szellem csak általuk fejezte ki magát, habár csakis politikailag. Helyettük a középrend támadt, mely azonban cseppet sem nemzetiebb, mint a főrend.

Ha pedig a fővárosi alsóbb osztályt tekintjük, ezt még idegenebbnek találjuk.

Buda-Pest lakossága alig felelészben magyar.

Nagyon természetes, hogy e sok idegen elem, az erkölcsök és társas viszonyok alakulására is befolyással van. Ezért oly eltérő a budapesti társasélet és szellem, a nemzeti élet- és szellemtől.

Buda-Pest hazánk fővárosa ugyan, de nem magyar főváros.

És itt a baj, a veszély, melyen ha gyorsan és gyökeresen nem segítünk : „Magyarország csak volt, de nem lesz.“

Buda-Pest, mint hazánk fővárosa, természetesen gyipontja minden anyagi és szellemi törekvéseknek és erőknök.

Ott ülészik a magyar felelős kormány ; ott ülészik az országos képviselő testület ; ott működik a tudományos akadémia, az egyetem, a nemzeti színház s több hazai közintézet, melyeknek feladatai közé tartozik a nyelv művelése és terjesztése is. Onnan repülnek szét minden irányban, a hazai nyelvet és közművelődést elősegítő sajtótermények ; a nemzeti, politikai és társadalmi élet fejlesztésére hivatott hírlapok.

És mégis Budapest inkább német város ma, mint volt a Bach-korszakban. Szomorú, leverő jelenség mára s kétségbejítő prognosztikon a jövőre nézve.

Ha tehát az ország fővárosát idegen szellem lengi át : mit várjunk akkor a vidéktől ?

A főváros és az ország többi egyes vá-

rosai közt levő, fentebb ismertetett viszonylatból kifolyólag, a vidék, legyen különben bármily eredeti és sajátosság jellegű, lassankint a fővároszhoz fog simulni s előbb-utóbb azonosítja magát vele.

Nagyon csalódnék, aki állitaná, hogy Magyarország vidéki városai kivételt képeznek e szabály alól s hogy a vidéken a fővárosi németesség még egy lépés hódítást sem tett. Ertem a főzgyökeres magyar városokat.

A vidéken nagyon is észlelhetők már a fővárosi német civilizáció körjelei.

Nem csoda.

A vidék gazdagabb ifjai a fővárosi felsőbb tanintézetekben képeztetvén, magukkal hozzák a fővárosból mindazon idegen szokást, öltözeteket és erkölcsöket, melyek teljesen kivétkeztetik eredeti alakjukból és nemzeti sajátágaikból.

A főváros bocsátja szét, mint köpi a rajt, a különféle s csaknem minden héten változó divatterményeket, melyek háttérbe szorítván a nemzeti viselkedést, idegen, nemzetietlen zománczsal vonja be külsönket. A külsővel megváltozik eredeti izlésünk, az izléssel szokásunk, a szokással erkölcsünk s így lassankint kibujva eredeti nemzeti guibónkból, leszünk német, francia, minden csak — magyar nem.

És miért mindez? Mi oka, hogy Buda-Pest annyi éven át nem tudott magyarosodni; sőt ellenkezőleg mindinkább németesül?

Buda-Pest törzslakosságában, vagy Bécs közelségében, avagy a pénz-, ipar- s vasuti vállalatokkal bevándorolt s naponkint szaporodó idegen elemekben van talán a hiba? Korántsem. A hiba egészen másutt rejlik.

Sokkal fontosabb a kérdés és szentebb az ügy, mintsem bármely tekintélynek is alárendeljem meggyőződésemeket s meghunyászkodjaim, kicsiségem érzetében, a nálamnál nagyobb és hatalmasabb előtt.

Kimondom tehát, hogy Buda-Pest németesülésének s idegen karakterének oka: első helyen, a magyar sajtónak, a fővárosi hírlapirodalomnak mulasztásában rejlik.

A budapesti magyar lapoknak nem volt és alig van még ma is helyi jelentősége. A helyi érdekeket csaknem egészen mellőzték. Míg egy vidéki névnap, és bálnak hasábotak szenteltek, a fővárosi polgári társas életől alig emlékeztek meg. A magyar lapok országos lapok voltak csak, míg a pesti német lapok egyaránt fővárosi és országos.

Továbbá a fővárosi hírlapirodalom munkásai, a fővárosi közelet vezetésében tetteleg részt nem vevén: olykori felszólalásaik csak a papíron maradtak; igen kevés eredményt szültek. Ez nem egészen az ő hibájuk ugyan; de amennyiben abba befolyjni nem is igyekeztek: a vád sulya őket is nyomja.

Nagy és nemzetiségi szempontból véve, megbocsáthatatlan tévedés volt, hogy a hírlapírók, a szabadelvűt játszó német embert, politikai tekintetből, nem csak legyezgették, desőt részükre német lapot is alapítottak a fővárosban.

Még nagyobb hiba volt magyar hírlapíróink részéről az, hogy a fővárosi elnémetesülés ellen mindaddig komolyan mitsem tettek; sőt sokan közülök a pesti német lapokhoz szegődtek.

Csoda-e már most, ily körülmények közt, hogy míg számtalan német helyi lapot Buda-Pest maga gazdagon kitarat: a magyar hírlapirodalom a fővárosra nem támaszkodhatik.

Mind Ezek csak elősegítették a fővárosi német-áramlatot s oda emelték, hogy a magyar hírlapirodalom többé nem lehet köznyös e hatalmas terjeszkedés irányában.

Mindenesetre most is jobb mint soha.

Buda-Pest németesülésének oka a hírlapirodalom mulasztásai s téves eljárásai mellett, a magyar tudományos akadémia hanyagságában is van. Ötödik évtizede, mióta fennáll és kérdem: mit tett a magyar nyelv érdekében?

Íróink ahányan vannak, annyifélékép írnak. Sőt maguk az akadémia tagjai is különféle orthographiát használnak. Tehát 40 év alatt még csak annyira sem ment, e roppant áldozattal felállított intézet, hogy a magyar helyesírását megállapította volna.

És ez korántsem oly csekély hiba, mint talán látszik.

Az akadémia és a magyar hírlapírók figyelmetlensége, megnehezíti az idegennek nyelvünk elsajátítását; lehetlenné teszi a születt magyaroknak a hibátlan, helyes és egyöntetű írást. Ebből folyik azután ama szabálytalan magyartalanság, melytől nemcsak a miniszteriumokban s köztörvényhatósági irodánkban fogalmazott rendeletek és határozatok, hanem a hírlapi cikkek s a megjelenő tudományos és belletristikai művek is hemzsegnek.

Vajjon megbocsátható-e, egy tudományos művelt embernek ma már az, hogy anyanyelvén nem tud helyesen írni és beszélni? Más államban bizonyynyal nem kapna az ily egyén alkalmazást. Nálunk rosszul írni és beszélni: egyik ismérve a nagyuriaságnak.

Valóban, ha végig hallgatná egy nyelvünket csak némileg is értő művelt idegen, a magyar köz- és socialis téren mozgó fő- és kisuraink beszédeiket a tanácsstermekben, lehetlen hogy e kérdést nem intézné szomszédjához: „ugyan melyik itt az országos nyelv tulajdonképen?”

És ez így lesz mindaddig, míg a magyar tudósításág komolyabban hozzá nem fog feladatának megoldásához; míg íróink az idegen nyelvek helyett első helyen a hazai nyelvet nem teszik tanulmányuk tárgyává; míg főbb és alsóbb tisztviselőink szegyennek nem tartják a hazai nyelven rosszul beszélni és írni.

Ezekhez járul még az, hogy Magyarországnak tulajdonképi fővárosa egész 1848-ig nem Buda-Pest, hanem Pozsony és Bécs volt. Két gyökeres német város.

Végre Buda-Pest németesülését nagyban engedte előstílni azon körülmény is, hogy főuraink, egész a legujabb időig kivétel nélkül, mind külföldön élvén: a magyar közeletet sem Buda-Pesten, sem sehoh a hazában nem fejlesztették. Sőt, ami örökre megbocsáthatatlan bűn marad: főuraink legnagyobb része magyarul nem is tudott.

Ugyan kérdem: kitől, mitől és hogyan magyarosult volna Buda-Pest?

Ime uraim! ne keressük a létező viszásságok, tévedések és bajok okát messze, másokban. Itt van az közel, itt van magunkban.

Becsüljük kissé többre szép nyelvünket és magunkat; legyünk rártartóbbak; ne haladjunk meg oly vakon az idegen előtt; ne mi alkalmazkodjunk azokhoz, akik pénzükből élnek; tanuljunk és olvassunk szorgalmasabban mint eddig; pártoljuk jobban a hazai irodalmat: ekkor azután hangosabban beszélhetünk nyelvünk fitymálói és mellőzői ellen.

Ezeket kívántam e kérdéshez elmondani. Volna ugyan még több is; de a helyszűke miatt kénytelen vagyok ezuttal befejezni különben is hosszúra nyult cikkemet.

Kmethy István.

Szabolcs megye gyűlésterméből.

N.-Kálló, június hó 26.

A megyeszervezési előmunkálatok elkészítésére hivatott s a szakszatólyok megalakítása végett mai napon összeült küldöttségét, elnököl főispán ur üdvö-

zólván, a tanácskozmányt megnyitja s azon nézetét fejt ki, miként legezserűbb lenne, ha a küldöttség tagjai, a törvényhozás és közbizalom által előjük szabott feladat helyes megoldása czéljából, szakszatólyokra alakulnának.

E nézet a küldöttség helyeslével találkozóan, elhatározottat, hogy a küldöttség 3 szakszatólyt képezzen.

Az első szakszatólyba, melynek teendői körébe a választó-kerületek, illetőleg alkerületek alakítása, — s a választó-kerületbeli választók és a legtöbb adót fizetők névsorának összeállítására sorozottat, megválasztottak:

Kállay Emánuel, Pillisy Lajos, gr. Vay Ádám, Szomjas József, Kállay Ákos, Nábráczky János, ifj. Pap József, Gyulay János, László Alajos, gr. Degenfeld Imre, Csiffy László, Koczogh János, Szentmiklóssy László, Kövér Miklós, Genesy Károly, Kerecsy Mihály, Molnár György, Vay Dénes, Zoltán Mihály, Patay István, Zoltán Ödön, Kovács Gerő, Kausay Dániel, Farkas Lajos, Héczey László, id. Elek Gábor, ifj. Elek Gábor, Borbély Gáspár, Szentimrey Kálmán, Mezőssy Tamás, Györgyényi Ignác, Kállay András, Vidovich Antal, Káldy János, Jármy József, Pillisy László, Löwey Antal, Csapó István, Szemere József, Mudrány János, Bosvay Kristóf, Szalanczy András, kt., Zoltán János t. főjegyző, Önödy Bertalan első aljegyző, Zoltán Gusztáv t. ügyész, Kállay Eduárd, Vidovics Ferenc, Dobozy Ferenc, Szokolay Zsigmond és Kállay János szolgabírák.

A második szakszatóly, melynek feladatát a megye területének szolgabírói járásokra és szakszatólyokra leendő felosztása, s a tisztai kar, a segéd, kezelő és szolgazemélyzet létszámának, hatáskörének, a munkakörének, a fizetéseknek, napdíjaknak meghatározása s az állandó választmány szervezéséről javaslat elkészítése tüzetteti ki, a következő küldöttségi tagokból alakult:

Vidliczkay József, gr. Zichy Sándor, Váldó János, Orosz László, Ember András, Madarász János, Kállay János, Halász Gábor, Jármy Ferenc, Genesy Ferenc, Mészáros Dániel, Kállay Ödön, Molnár Agoston, Kausay Károly, Hunyady József, Jármy József, Jármy Elek, Jármy Ödön, Tatár Antal, Simon Endre, Bodnár István, Riszdorfer János, Kralovánsky Mór, Miklos Ferenc, Liptay Eduárd, Nagy Áron, Vályi Ferenc, Tokajci Nagy Lajos, Balogh Zoltán, Blauer Miklós, Ibrányi Zsigmond, Fráter Sándor, Hrabovszky Rudolf, Zoltán Ferenc, Nyíry János, Szögyényi Emil, Liptay Károly, Czöbel Albert, Márky Frigyes, Okolicsányi Menyhért, Bay Ferenc, Ferenczy Emil, Lászar Márton kt., Bónis Barnabás első alispán, Korányi Miklós főjegyző, Horváth Imre, t. főjegyző, Komjáthy Pál főjegyző, Puky László 3-ad aljegyző, Nagy István, Mikecz Tamás, Mikecz János, Vay István főszolgabírók, Rózaa István, Fazekas László tsvski ülnökök, Kiss Gábor főlevéltárnok, Szabó Dávid, Farkas Balázs fő-, Józsa András, Szabó József t. főorvosok, Hubaffy Sándor fő-, Lóner Lajos, Szabó László t. főmérnökök, Kovács Ferenc pénztárnok, Kállay Ferenc számvéve.

A harmadik szakszatóly tagjait, mely osztály az árvaszek szervezéséről s az árvaigyekeket a törvényszéktől leendő átvételéről készítend javaslatot, beválasztottak:

Támár Imre, Gyöngyössi Sámuel, Lukács Ignác, Karczub András, Szoboszlay Pap József, Blaskovics János, Kállay Ottó, Ujfalussy József, Pethő Zsigmond, Kéri Horváth Pál, gr. Degenfeld Gusztáv, Szilicz Lajos, Meskő Sámuel, Krasznay Gábor, Kóvimes Károly, Lengyel Miklós, Pethé Gábor, Kállay Gusztáv, Székely Benedek, Elek Pál, Elek László, Sántha István, Király József, b. Horváth Gedeon, Czöbel Imre, Szilicz Ferenc, Kálmán László, Erdőhegyi Lajos, kt., Patay András m. alisp. gr. Degenfeld Aurel t. főjegyző, Önödy Bertalan első aljegyző, Megyery Géza 3-ad aljegyző, Jármy Dániel első tsvski ügyész, Uray Tamás, Lauka József, Fintor József, Szoboszlay Pap Károly, Jánthó Lajos, Eszékly Antal, Gruden Ernő, Oláh Károly, Apagyi Antal, Kállay Sándor, Kubinyi Ignác, Komáromy Pál törvényszéki ülnökök, Megyery Gábor árvaépítőtárnok, Bónis Sámuel, Csernyánszky István, Báthy Károly, Szikszay Pál, Ujlaki György, Okolicsányi Lajos, Hetey Alajos és Ujfalussy Béla szolgabírák.

Az így alakult szakszatólyok a munkakörükbe eső tárgyakról külön tanácskozandnak. A megállapodások általános többség alapján történnek. A munkálatok pedig, a szakszatólyok elnökeinek jelentése mellett, a főispán ur ömeltósága által bevándó küldöttség teljes ülése előt terjesztetnek, esetleg a kisebbség irásilag indokolt külön véleményének kíséretében.

Előterjesztetnek a debreczeni magy. kir. pénzügyigazgatóság átirata, mely mellett, a megye területén legtöbb adót fizetők névjegyzékét megküldi.

E névjegyzék az első szakszatólynak, használat végett, visszavárolg kiadatot.

Bejelentetett, hogy a magy. kir. belügyminiszterium, az egyes adók leszállítása folytán, a megyék közigazgatási költségeinek fedezésére, rendelkezés alá

csudálatos módon multak ki. Egyik testvérét, véletlenül agyonlőtték, másik nyom nélkül tűnt el. A vizsgálhatatlan szülőknek ez volt legkisebb és utolsó gyermekük. Valóban csudálatosak a gondviselés utai.

Nyíregyházán a selyem-utczában multhó 28-án egy polgárember háza kigyulván, daczára a valóban erélyes öltárnak, a dühögő elemnek teljesen áldozta el. Mint hírlík, a tűzét gyúfával játszó gyermekek élesztették, míg a szülők a mezőn dolgoztak. Szomorú utó példa a szülőknek, hogy vagy jobban elrejtsek a gyúfát gyermekek szeme elől, vagy yeték igénybe a kisedővő soha eléggé meg nem köszönhető gondoskodását.

Háry Alajos köz és váltó ügyvéd volt szab. megyei törvényszéki ülnök, lakását Debreczenből Nyíregyházára tette át. Kéri ügyfeleit és ismerőit, hogy megkeresényeiként ezental Nyíregyházára intőzök.

Nyíregyháza város tulajdonához tartozó királyi kisebb haszonvetési jogok, a multhéten árvereztettek el. A kereskmán körülbelül 8000 ftal több folyik be a városi pénztárba, mint e folyó bérleti évben.

Nyíregyházi kád- és gőzfűdő részvényesit figyelmezteti az elhőkég, hogy igyekezzenek az első részletet mellobb befizetni.

Nyíregyházi ref. elemi iskolás gyermekek felévi vizsgálja multhó 25-én tartatot meg számos közönég jelenlétében. Az értelmiség szinten szép számmal volt képviselve e vizgán, ami igen dícséretes érdekeltségére mutat. A szülők arczán a legnagyobb meglepégedés kifejezéseült, hallva gyermekek értelmis és okos feleleteiket. Különösen jól esett tapasztalni, a gyermekeknek a természettan és természetrajzban tett előmenetelüket s etekintetbeni ismereteiknek szélesbülését. Az érdemelőt tagadnók meg a kellő elismerést, ha Varga Antal tanító ur szorgalmát ki nem emelnék.

Nyíregyházi „Egyházi”-en Sidoli Tódor czirkusz tulajdonos jól szervezett olasz műlovar-társulata mulattatja párnap óta a közönéget. Noha a társulat szerény száma s egyszerű, de esinos és tiszta felszerelvénye, nem mérkőzhetik is a hasonló, de nagyobb szabású lovar-társulatokkal; mindazáltal, tekintve Sidoli ur társulatának tagjait, főleg pedig magát; elmondhatjuk, hogy ily sokoldalulag kiművelt, esakuen a tökélyig mester-tagokat a legnagyobb társulatoknál sem láthatni. A lovak szinten szépek, és kitünően iskolázottak. A czirkuszi előadásokat kedvelők, csak magukat fosztják meg az élvezetől és gyönyörtől, ha ez előadásokat nem látogatnák. Különben is a tanulmány és közpéztés, tünjük az föl bármí téren, mindig elismerést és méltánylást érdemel.

KÖZGAZDÁSZAT.

A Levéldíj-tariffára nézve, mint a bécsi lapok írják, az osztrák és magyar kereskedelmi miniszterium közt, érdekes tárgyalások folynak. A levéldíj-tariffánál eddig azou eljárás, melyszerint minden lartert 5 kral több fizetendő, akként módosították, hogy jövőre a levélpóstán szállítandó minden küldemény 15 lat súlyig csak 5 kr. díjjal tudatik meg. Ez új rend-

szabály már f. é. június hóban öltbe akarták léptetni. Ez eljárás nagyon megkönyebítené a postát szolgálatot, amennyiben a levelek mérgetése nagy részben elmaradna. Tervezték az is, hogy a bérmentetlen levelek utáni kettős díj szedése jövőre megszüntetessék. Mint más forrásból értesültünk, a magyar postaigazgatóság állítólag e javaslatot azért nem fogadta el, mert míg a magyar postahivatalnokok jobban nem díjaztának, a közönéget ily nagy mérvű kedvezményben részesíteni nem lehet. Sajtáságos logica. Tehát a közönégen ne könnyítsünk; de azért a postahivatalnokokat se díjazzuk. Eszmerokonságnál fogva, megemlítjük, hogy a posta-portó rendezése végett, egy világ-congressus szándékozik összejöni az ismert föld minden államából.

A mezői munkások szállításiánál, f. é. június, július és augusztus hónapok tartamára, az osztrák állampálya 10 kral, a déli pálya 12 kral szállítja le a vitélbert.

A tiszavidéki vasutársaság minden vonalí közt, jun. 10-tól érvényes, egyenes szállítási árszabály hozott be, minék a kereskedővilág, bizonyára csak örülni fog. A többi magyar vasutársaságok kötségségívil követni fogják a tiszavidéki társaság példáját.

Forgalmi kimutatás

a nyíregyházi ipar és kereskedelmi bank 1871-ik évi június haváról.

Bevétel.

Pénzmaradv. máj. 31. 1871.	6338.59
Betételekből	39057.94
Visszszámítolások	46980.61
Váltókból	18425.—
Kam. nélkül letét	14549.11
Előlegek	7796.34
Leszám. kamat	4327.15
Előleg kamat	484.83
Különbözők	46.64
Többek	60.—
Jutalék	6.70
Összeg	304072.71

Kiadás.

Váltókra	184415.—
Előlegekre	10694.68
Visszszámítolásra	53233.37
Betételekre	26507.92
Kam. nélkül letétekre	6675.53
Leszám. kamat	868.—
Előleg kamat	2.54
Betét kamat	4852.72
Osztalék	139.50
Bizományba	500.—
Tisztafizetés	262.49
Üzleti költség	41.74
Felkészlet	15879.22
Összeg	304072.71

Andresz Károly
könyvezető.

Kornstein
ügyvezető.

Forgalmi kimutatás

a nyíregyházi takarékpénztár 1871-ik évi jun. haváról.

Bevétel:

1871. május 31-ről áthozott készp.	15759.13
6% betét	49434.69
Befizetett jelzálog kölcsön	11034.—
előlegezés	2230.—
Beváltott váltók	136700.—
zálogok	205.—
Kölcsön után bevett kamat	1819.43
Előleg.	269.79
Leszám.	4677.83
Zál. köl.	11.60
Éjszakkéleti vasut részére	608.87
Könyveske díj	1.40
Készéls díj	302.72
Készéls kamat	141.04
Nyomatványok és iratási díjak	221.30
Alapító befizetés	6330.—
Visszszámított váltók	30000.—
Pénzintézetektől bevételjeve	10000.—
Összeg	269746.80

Kiadás:

6% betét visszafizetés	70594.87
folyó kamat	1214.71
Kiadatott előlegezésekre	4520.—
váltókra	173155.—
zálogkölesőre	52.—
Tiszt fizetés	274.98
Vegyés költség	94.30
Osztalék	39.—
Jótékony ezélu adomány	40.—
Visszatérített kamat	27.82
Éjszakkéleti vasut számára	68.—
Visszszámított kamatok	574.62
Maradvány	19091.50
Összeg	269746.80

Kovács László, könyvezető.

Nyíregyháza, július 1. Időjárásunk folyvást széles, hideg és esos anyira, hogy inkább novemberben képzeli az ember magát. A Napfény csak olykor süt ki, mintha pénzért árulná sugarait. Hetivásárunk kevéssé volt látogatott. A terménycsarnok következő árakat jegyzett be: buza 4.50—4.60; — rozs 2.50—2.60; árpa 2.10—2.20; zab 2—2.5; kukorica 3.10—3.20; repce 6.25—6.50; olaj m. 22—23. szesz m. itcze 22 kr.

Érték és váltó árfolyam a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén július 1. 5% metalliques 59.40. 5% metalliques május és nov eső kammattal 59.40. 5% metalliques kölcsön 68.90. 1860-iki államkölcsön 99.90. Bankrésztvények 7.74. Hitelrészvények 285.30. London 123.10. Ezüst 121.10. Cs. kir. arany 5.84. Napoleon dor 9.84.

Felelős szerkesztő: K. Kmethy István.

HIRDETÉSEK.

Nagy horderejű hazánk alföldi városaira!

Egyik tokaji kőbányámban szakértők által különféle nagyságu és vastagságu 5, 6, 7, 8 négyzet hüvelyknyi, — nemkülönbö 6, 7, 8 hüvelyknyi kockakövek, melyek minden oldalról kőbirtalmak — készíttetnek

SZARUKÓ-DIORIT

(Hornfels-trünnstein)

legkeményebb faj kőszilikátozettel, — amely kiválólag alkalmas szekerutak építésére, járdák, tornáczok burkolására, és más építkezési czélokra.

Minták megtekinthetőek a helyszínen, és helyben saját házzammal 1552. sz. a utti hol megajásásokat is elveged

Kelt Nyíregyházán, 1871. június havában.

Matthaeidesz Gusztáv,
tokaji kőbányák tulajdonosa.

Andresz Károly piaczi házában

ránkjövő Szt-Mihály naptól

három bolthelyiség kiadó,

értekezhetni a tulajdonossal e hét folytán, hogy az átalakítás még e nyáron megtéthessék.

(31) 0—1

Cirque Equestra Italiana Sidoli.

NAPONKINT NAGY ELŐADÁS,

a magasabb

műlovgálás, löidomitás, kötél táncz, testgyakorlat és némajáték köréből, mindenkor új műsorozattal.

Ünnep- és vasárnapokon 2 előadás.

Az első előadás kezdete 4 óraker; a második előadás 8 óraker veszi kezdetét.

(32) 0—1

Sidoli Tódor, igazgató.